

Avansa als begeleider van participatie

Wat en hoe

Avansa Limburg organiseert al 20 jaar educatieve en culturele activiteiten en projecten voor volwassenen in de provincie Limburg. Jaarlijks nemen meer dan 10.000 mensen deel aan ons divers aanbod. We ondersteunen burgers, verenigingen en organisaties die willen inspelen op maatschappelijke uitdagingen. Dat doen we via leer- en participatietrajecten, met veel knowhow van methodieken, formats en co-creatie. In al wat we doen hebben we extra aandacht voor de inclusie van kansengroepen, die drempels ervaren om te participeren.

Waarom participatie?

We geloven dat burgers en besturen best samen en gelijkwaardig de uitdagingen in een gemeente aanpakken. Want participatie leidt tot...

Meer democratie

Een grotere afspiegeling van de inwoners maakt mee het beleid. Burgers nemen hun recht (en plicht) op om mee naar oplossingen te zoeken.

Meer draagvlak

Burgers voelen zich betrokken en mede-eigenaar van beslissingen. Beslissingen krijgen zo een grotere legitimiteit.

Betere beslissingen

Beleidsmakers hebben nooit volledig zicht op uitdagingen. Burgers brengen hun ervaring en beleving binnen. Dat leidt tot meer afgestemde oplossingen.

Een kleinere kloof tussen burger en beleid

Burgers hebben meer kennis over het verloop en de complexiteit van besluitvormingsprocessen. Beleidsmakers weten beter wat er leeft bij burgers.

Vertegenwoordiging van doelgroepen

Een goed participatietraject geeft een stem aan alle doelgroepen en niet enkel diegene die al veel participeren of gehoord worden.

Meer sterke en mondige burgers

Burgers ontwikkelen in participatietrajecten nieuwe kennis en vaardigheden. Ze komen in contact met verschillende standpunten en leren hun stem gebruiken.

Avansa Limburg vzw

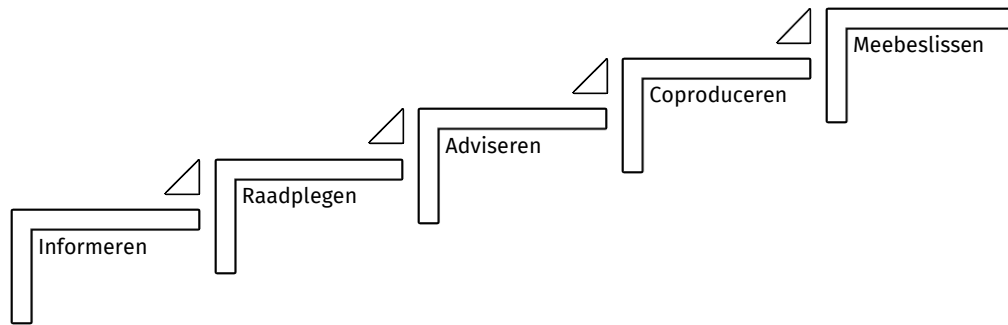
Cellebroedersstraat 15, 3500 Hasselt
www.avansa-limburg.be
011 560 100, info@avansa-limburg.be

Ondernemingsnummer: 0860.323.286, RPR: Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt

Wat is participatie?

'Participatie' definiëren als 'het betrekken van de burger bij het beleid' is te vaag. Een goed participatieproces start met bepalen welke rol de burger en de overheid krijgen. Hoe groot is de mate van dialoog tussen beide? Hoeveel eigenaarschap en inspraak krijgt de burger?

De participatieladder van Arnstein definieert die rollen en dialoog in 5 trappen:

Informeren. De overheid beslist. De burger luistert.

De overheid brengt een bepaalde boodschap en vraagt daarbij niet naar de mening, visie of beleving van de burger. De burger luistert.

Raadplegen. De overheid beluistert. De burger geeft zijn mening.

De overheid stelt vragen aan de burger of geeft de mogelijkheid om ervaringen of ideeën te delen. De overheid engageert zich om te luisteren, maar hoeft niet elk idee van antwoord te voorzien.

Adviseren. De burger geeft advies en de overheid houdt er rekening mee.

De overheid vraagt een advies aan de burger en engageert zich om in interactie te gaan over het advies (bv. gemotiveerd antwoord). De overheid kan het advies - al dan niet gewijzigd - opnemen in het beleid. Andersom kan ook de burger op eigen initiatief advies geven, zonder voorafgaande vraag van de overheid.

Coproduceren. De overheid laat de burger mee vormgeven.

De burger is een volwaardige en evenwaardige partner van de overheid. De burger bereidt de actie of beleidsbeslissing mee voor en neemt een actieve rol op in de uitvoering ervan. De overheid houdt de beslissingsbevoegdheid.

Meebeslissen. De burger beslist (mee) én is mede-eigenaar van de beslissingen.

De hoogste trap op de ladder geeft maximaal het beslissingsrecht en het eigenaarschap aan de burger. De overheid schept een kader waarin dit mogelijk is en faciliteert waar nodig.

De participatievormen bouwen op in intensiteit naarmate je stijgt op de ladder. Het vraagt een groter engagement van de burger om te coproduceren, dan om geraadpleegd te worden. En ze bouwen op elkaar voort. Je kan burgers niet raadplegen of laten adviseren zonder dat ze eerst voldoende geïnformeerd zijn.

Om veel burgers te betrekken in een traject combineer je best verschillende participatievormen. Niet iedereen wil en kan zich engageren om te coproduceren. Je vangt meer meningen door voorafgaand mensen te raadplegen en advies te laten geven.

Hoe? Kenmerken kwalitatief participatieproces

Avansa Limburg wil participatieprocessen met impact opzetten en ondersteunen. Daarom stellen we eisen aan het proces. We gaan steeds na of de volgende elementen aanwezig zijn.

1. Participatieve grondhouding

In een goed participatieproces bezitten alle betrokkenen, zowel de burger als het beleid, een participatieve grondhouding. Ze staan open voor dialoog en de ideeën van een ander.

We stimuleren lokale overheden om de acht basisprincipes van een kwalitatief participatiebeleid van [In Samenspraak](#) te ondertekenen.

2. Onderwerp leent zich tot participatie

Het onderwerp van de participatie is op maat van burgers en raakt aan hun leefwereld.

3. Structureel participatiebeleid zonder drempels

Het lokaal bestuur voert een structureel participatiebeleid. De ambtenaren, adviesraden, schepenen en gemeenteraadsleden zijn mee in dit verhaal. Er is geen regelgeving die participatie in de weg zit. En er kan over beleidsdomeinen heen gewerkt worden.

4. Projectgroep tekent een kader uit

We stellen een projectgroep samen met Avansa, bestuur en ambtenaren om het kader voor het participatietraject uit te tekenen. Waarover gaat de participatie? Wat willen we bereiken? Wie willen we bereiken? Hoeveel budget, tijd en personeel zet het lokaal bestuur in? Welke rol krijgt de burger (participatievormen)? Wat is ieders engagement en taak?

5. Werving met aandacht voor inclusie

De projectgroep bedenkt een wervingsstrategie, met een duidelijke taakverdeling. We gaan voor een diverse burgergroep, met extra aandacht voor de inclusie van kansengroepen.

6. Communicatiestrategie

De projectgroep tekent een communicatiestrategie uit, met een duidelijke taakverdeling tussen alle betrokken partijen.

Hoe? Rol Avansa

Avansa Limburg begeleidt participatie van volwassen burgers, over thema's die bijdragen aan een duurzame, solidaire, inclusieve en democratische samenleving.

Welke rol nemen wij op in lokale participatietrajecten?

- Avansa is ontwerper en begeleider van het participatieproces.
  - ✓ We stellen de juiste vragen voor het opzetten van een kwalitatief participatieproces.
  - ✓ We hebben kennis van innovatieve en inclusieve participatiemethodieken.
  - ✓ Onze medewerkers bezitten de juiste basishouding en vaardigheden om het proces te begeleiden.
- Avansa Limburg ondersteunt enkel participatietrajecten waarbij lokale overheden **elk idee of advies van burgers van antwoord voorzien**. Processen die stoppen bij informeren of raadplegen ondersteunen we niet.

Hoe? Rol lokaal bestuur

- Het lokaal bestuur houdt zich aan de participatievorm die gekozen werd. Ze **garanderen dus de rol die burger en overheid** krijgen. Bijvoorbeeld:
  - ✓ Adviseren: de adviezen worden geïmplementeerd, en wat niet weerhouden wordt krijgt een gemotiveerd antwoord.
  - ✓ Coproductie: in de werkgroep die een actie voorbereidt krijgen burgers evenveel zeggenschap als ambtenaren en andere betrokkenen.
  - ✓ Meebeslissen: het beleid komt niet terug op randvoorwaarden om autonoom te beslissen over hun burgerbudget.
- Het lokaal bestuur is verantwoordelijk voor de **uitrol en uitvoer van de wervings- en communicatiestrategie** die projectgroep onder leiding van Avansa Limburg heeft uitgetekend.
- Het lokale bestuur zorgt voor het nodige aantal **moderatoren** voor gesprekstafels tijdens participatiemomenten. Bij voorkeur de ambtenaren van betrokken diensten. Avansa Limburg voorziet een training voor de moderatoren.

Hoe? Financieel

- Na een vrijblijvende kennismaking en intake, rekent Avansa vanaf de ontwerpfase een tarief van € 80/u plus kilometers voor de voorbereidende sessies met de projectgroep.
- Voor de effectieve participatiemomenten met burgers rekenen we € 350 per dagdeel plus kilometers aan. Dit is het tarief voor sessies met één begeleider (inclusief voorbereidingstijd). Per bijkomende begeleider betaal je € 240 extra.

Avansa Limburg vzw

Cellebroedersstraat 15, 3500 Hasselt
www.avansa-limburg.be
011 560 100, info@avansa-limburg.be

Ondernemingsnummer: 0860.323.286, RPR: Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt

Waarom kiezen voor Avansa?

De [Vrijwilligersacademie](#) van Avansa ondersteunt al meer dan 20 jaar adviesraden in Limburg. Recent begeleidden we o.a. de diversiteitsraad van Houthalen-Helchteren in het helder krijgen van hun missie en werking. We coachten de kerngroep kansarmoede van Stad Hasselt. En we ondersteunden de Adviesraad 55+ in Genk om adviezen te formuleren voor het stadsbestuur over [beeldvorming van ouderen](#).

Samenwerken met Avansa is kiezen voor een kwalitatief proces, met aandacht voor de inclusie van alle inwoners. Inclusie zit in ons DNA, bewezen projecten zoals [Club Cultuur](#) en antiracismeproject [Bovenhuids](#).

We streven in elk participatieproces naar een duurzaam resultaat, dat verankerd blijft in de gemeente. We werken doelmatig, met een maximale impact op het lokale samenleven voor het oog, en niet vanuit commerciële of politieke belangen. We betrekken ambtenaren maximaal in het proces en trainen hen in modereren, maar ondersteuning door de Vrijwilligersacademie van Avansa blijft mogelijk na afloop van het proces.

Samenwerken met Avansa Limburg

Avansa Limburg is een pluralistische sociaal-culturele organisatie. We erkennen dat er veel verschillende manieren van leven, denken en geloven zijn. We gaan met iedereen in gesprek, met respect voor de eigenheid van verschillende groepen en ideeën. We streven naar verbondenheid en zoeken naar gemeenschappelijke waarden.

Pluralistisch zijn betekent niet dat we neutraal of waardenvrij zijn. We staan 100% achter de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. En achter de waarden die benoemd zijn in het [decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk](#): duurzaamheid, inclusie, solidariteit en democratie. Wanneer dat nodig is, nemen we openlijk standpunt in tegen ideeën die niet overeenstemmen met deze waarden.

In elke samenwerking streven we naar gelijkwaardige inbreng van alle betrokken partijen. Dit doen we steeds in dialoog. Wanneer vooraf of in de loop van een samenwerking blijkt dat één van de partijen een standpunt inneemt dat indruist tegen onze waarden, gaan we hierover in gesprek en evalueren we de samenwerking. In geval van onverenigbare visies, behouden we het recht om de samenwerking stop te zetten.

Contact

Vragen? Contacteer Karolien Nouwen: karolien.nouwen@avansa-limburg.be, 011 560 107.

Avansa Limburg vzw

Cellebroedersstraat 15, 3500 Hasselt

www.avansa-limburg.be

011 560 100, info@avansa-limburg.be

Ondernemingsnummer: 0860.323.286, RPR: Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt